



Zbigniew Koząński

Rola doradców zawodowych w systemie edukacji w czasach pandemii

(W opracowaniu wykorzystano tekst Anny Sowińskiej z Mapy Karier

Wybory edukacyjne i zawodowe w kontekście tymczasowości i niepewności)

Czy doradztwo zawodowe jest w czasach pandemii potrzebne ?

Planowanie swojej przyszłości, podejmowanie decyzji edukacyjnych czy zawodowych w dobie pandemii i niepewności stanowi dla **młodzieży** szczególne wyzwanie.

Żyjąc w poczuciu niepewności i strachu, w sytuacji kryzysowej (tj. takiej, która zaburza pewien porządek, równowagę) nie jest łatwo myśleć o przyszłości. Czujemy się zdezorientowani, tracimy grunt pod stopami. Większość naszej energii i uwagi skupiamy na tu i teraz, a nie na konstruowaniu planów w dalszej perspektywie. Jest to w zupełności naturalna reakcja.

Można usłyszeć pogląd, że w dobie pandemii doradztwo zawodowe jest mniej istotne.

Również uczniowie mogą mieć wątpliwości po co mają poświęcać energię na zastanawianie się, dokonywanie decyzji edukacyjnych, planowanie swojej przyszłości, skoro nie mogą przewidzieć, co będzie jutro?

Kryzys impulsem do rozwoju!

Obecna kryzysowa sytuacja może jednak ujawniać- wbrew pozorom - **kluczową rolę doradców zawodowych**, którzy mogą okazać się jeszcze bardziej potrzebni niż przedtem.

Należy bowiem pamiętać, że nowoczesne doradztwo zawodowe to nie tylko wybór szkoły, czy studiów - to doradztwo, które trwa przez całe życie i obejmuje różne aspekty rozwoju kariery (tzw. całościowe poradnictwo kariery).

Zadaniem doradcy jest **rozwijanie i wzmacnianie w uczniach samodzielności, elastyczności, pomaganie im w odkrywaniu predyspozycji, uczenie korzystania z własnych zasobów oraz przenoszenia umiejętności na inne obszary zawodowe.**

10 zadań doradcy zawodowego dzisiaj, w czasach pandemii (i nie tylko)

Doradco zawodowy !

1. Pomagaj uczniom w odzyskaniu kontroli i poczucia(względnego) bezpieczeństwa

2. Wspieraj uczniów w odkrywaniu właściwego kierunku rozwoju, a może nowego celu życiowego (czego sytuacja pandemii uczy ich na temat świata, nauki, własnych wartości)

3. Wspieraj i pomagaj w wydobyciu predyspozycji (w tej nietypowej sytuacji można odkryć zasoby i możliwości czasami nie widoczne na co dzień)

Zachęcaj do poznawanie siebie- uczenie się siebie- rozwijanie siebie (kontekst pandemii i samodzielnej nauki zdalnej stwarza niezwykle warunki do poznawania swoich reakcji, możliwości fizycznych , emocjonalnych, umysłowych, umiejętności, radzenia sobie, uczenia się odpowiedzialności za swoje życie, weryfikacji i rozwijania swojego systemu wartości)

4. Pomóż w odkrywaniu i rozwijaniu kompetencji i cech, które są niezbędne aby dobrze radzić sobie dzisiaj w dobie kryzysu, pandemii i samodzielnej nauki , ale będą także potrzebne w dalszej nauce i karierze zawodowej (elastyczność, adaptacyjne reagowanie na zmiany, refleksyjność, umiejętność nadawania znaczeń, radzenie sobie ze stresem i niepewnością, rozwijanie kompetencji cyfrowych, wytrwałość i odporność, kreatywność, umiejętność rozwiązywania problemów, zarządzania swoją nauką i informacjami, troska o zdrowie, itp.)

5. Wspieraj w określaniu krótko- i średnioterminowych celów (ucz planowania, organizacji pracy własnej, pokazuj powiązania celów krótkoterminowych z odległymi)

6. Pomagaj w akceptacji podejmowanych decyzji, nawet jeśli okazują się nietrafione; **wskazuj sens takich wyborów**(ucz, że nie ma decyzji idealnych są tylko najlepsze w danych okolicznościach, ucz otwartego planowania, tego, że dzisiejsze plany mogą być korygowane w przyszłości, pokazuj, że każdy wybór czegoś nas uczy, pozwala wyciągnąć wnioski na przyszłość, sprawia, że stajemy się mądrzejsi).

7. Zachęcaj uczniów do samodzielności i odkrywania nieznanego, podejmowania rozsądnego ryzyka, pomóż nastolatkom w radzeniu sobie z nieoczekiwanymi wydarzeniami i stresem

8. Pomagaj w odkrywaniu nowych możliwości i szans (możliwości pracy zdalnej, zawody „wirusoodporne”, branże i zawody potrzebne dziś i jutro, samodzielne doksztalcanie się)

9. Aktualizuj i udostępniaj informacje edukacyjne i zawodowe (rynek edukacyjny, zasady rekrutacji na studia, zmiany na rynku pracy, zawody i kompetencje przyszłości)

10. Skłaniaj do refleksji na temat zagrożeń i ryzyka związanego z rynkiem pracy i wykonywaniem zawodów i brania tego pod uwagę w planowaniu kariery (zawody medyczne, zawody usługowe)

